Historia – klasa 7

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Poniższy zestaw wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny uwzględnia planowane osiągnięcia ucznia w zakresie wiedzy i umiejętności zawarte w rozkładzie materiału i planie wynikowym zintegrowanym z serią **Podróże w czasie**.

Zestaw ten to jedynie propozycja. Nauczyciel może wykorzystać przedstawiony podział wymagań w swojej pracy dydaktycznej lub zmodyfikować go tak, by w pełni odpowiadał on specyfice klasy i indywidualnym możliwościom uczniów, z którymi pracuje.

TEMAT LEKCJI	WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY				
	Poziom konieczny **ocena dopuszczająca**	Poziom podstawowy **ocena dostateczna**	Poziom rozszerzający **ocena dobra**	Poziom dopełniający **ocena bardzo dobra**	Poziom wykraczający **ocena celująca**
1. Europa po kongresie wiedeńskim	**Uczeń zna:** – daty: 1814–1815, 1815, – postanowienia polityczne kongresu wiedeńskiego. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: „stary ład”, legitymizm, równowaga sił. **Uczeń potrafi:** – wymienić państwa, które miały decydujący głos podczas kongresu wiedeńskiego.	**Uczeń zna:** – postanowienia terytorialne kongresu wiedeńskiego. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: naród, ruchy narodowe, – przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego. **Uczeń potrafi:** – wskazać na mapie obszary, których dotyczyły decyzje terytorialne kongresu wiedeńskiego.	**Uczeń zna:** – datę: 1830, – miejsca głównych wystąpień przeciw porządkowi wiedeńskiemu (do 1830). **Uczeń rozumie:** – przyczyny powstania i cele Świętego Przymierza, – przyczyny wybuchu rewolucji lipcowej. **Uczeń potrafi:** – wskazać na mapie miejsca głównych wystąpień przeciwko porządkowi wiedeńskiemu (do 1830), – przedstawić sytuację panującą w Europie po kongresie wiedeńskim, – opisać przebieg rewolucji lipcowej.	**Uczeń zna:** – postać: Klemensa von Metternicha. **Uczeń rozumie:** – pojęcie: konserwatyzm, – cele istnienia tajnych związków. **Uczeń potrafi:** – przedstawić okoliczności rozwoju ruchów narodowych w Europie w I połowie XIX w., – scharakteryzować poglądy XIX-wiecznych konserwatystów.	**Uczeń potrafi:** – omówić działalność państw europejskich zmierzającą do uniemożliwienia wybuchu rewolucji w Europie.

2. Wiosna Ludów w Europie	**Uczeń zna:** – daty: 1848–1849. **Uczeń rozumie:** – pojęcie: Wiosna Ludów.	**Uczeń zna:** – miejsca głównych wystąpień przeciw porządkowi wiedeńskiemu w czasie Wiosny Ludów. **Uczeń rozumie:** – przyczyny, które doprowadziły do wystąpień w różnych krajach europejskich w 1848 i 1849 r.	**Uczeń zna:** – postać: Józefa Bema. **Uczeń potrafi:** – omówić przebieg i skutki najważniejszych wystąpień w okresie Wiosny Ludów.	**Uczeń zna:** – datę: II 1848. **Uczeń potrafi:** – omówić dalekosiężne skutki najważniejszych wystąpień z okresu Wiosny Ludów.	**Uczeń potrafi:** – scharakteryzować wpływ Wiosny Ludów na sytuację polityczno-społeczną Europy.
3. Rewolucja przemysłowa	**Uczeń zna:** – postać: Jamesa Watta, – okres trwania rewolucji przemysłowej w Anglii (Wielkiej Brytanii) oraz w innych krajach europejskich i Stanach Zjednoczonych. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: rewolucja przemysłowa, kolonia, rewolucja agrarna, maszyna parowa. **Uczeń potrafi:** – wyjaśnić, dlaczego Anglię nazywano „warsztatem świata”, – wyjaśnić, czym była maszyna parowa.	**Uczeń zna:** – datę: 1782. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: klasa społeczna (klasa wyższa, klasa średnia, klasa robotnicza), – przyczyny rewolucji przemysłowej. **Uczeń potrafi:** – wymienić czynniki, które zadecydowały o przewadze gospodarczej Anglii w okresie rewolucji przemysłowej, – wymienić sposoby zastosowania maszyny parowej w przemyśle i transporcie.	**Uczeń zna:** – daty: 1807, 1825, – postacie: George’a Stephensona, Roberta Fultona. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: płodozmian, związki zawodowe, – wpływ rewolucji przemysłowej na przemiany społeczne. **Uczeń potrafi:** – opisać zmiany w strukturze społecznej, jakie dokonały się pod wpływem rewolucji przemysłowej.	**Uczeń rozumie:** – znaczenie maszyny parowej dla rozwoju różnych gałęzi przemysłu. **Uczeń potrafi:** – ocenić skutki rewolucji przemysłowej w zakresie przemian ekonomicznych i środowiskowych, – opisać warunki życia klasy robotniczej, – ocenić skutki rewolucji przemysłowej w zakresie przemian społecznych.	**Uczeń potrafi:** – dostrzec związek między sytuacją klasy robotniczej a groźbą rewolucji w Europie.

4. Ziemie polskie po kongresie wiedeńskim	**Uczeń zna:** – datę: 1815, – postacie: Aleksandra I, Adama Czartoryskiego, Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza. **Uczeń rozumie:** – pojęcie: germanizacja. **Uczeń potrafi:** – wymienić decyzje kongresu wiedeńskiego w sprawie polskiej, – wskazać na mapie podział ziem polskich dokonany podczas kongresu wiedeńskiego.	**Uczeń rozumie:** – pojęcia: ziemie zabrane, autonomia. **Uczeń potrafi:** – wskazać największe wady konstytucji Królestwa Polskiego, – przedstawić dokonania Królestwa w zakresie gospodarki i edukacji, – przedstawić dokonania Królestwa w dziedzinie kultury.	**Uczeń zna:** – daty: 1819, 1820, – postać: Ksawerego Druckiego-Lubeckiego. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: ziemianie, inteligencja, – zasady ustrojowe Królestwa Polskiego (Kongresowego). **Uczeń potrafi:** – omówić założenia konstytucji Królestwa Polskiego.	**Uczeń potrafi:** – sformułować przyczyny stosunku cara Aleksandra I do Polaków po klęsce Napoleona, – scharakteryzować zmiany sytuacji politycznej Królestwa do 1825 r., – omówić działalność księcia Ksawerego Druckiego-Lubeckiego, – omówić organizację ziem polskich pod panowaniem Prus i Austrii, – opisać funkcjonowanie Rzeczpospolitej Krakowskiej.	**Uczeń potrafi:** – opisać położenie Polaków na terenach zaboru pruskiego (i Prus) oraz austriackiego, – dostrzec różnicę w położeniu Polaków mieszkających pod zaborami oraz na terenie Rzeczpospolitej Krakowskiej.

5. Powstanie listopadowe	**Uczeń zna:** – daty: 29 XI 1830, – postacie: wielkiego księcia Konstantego, Piotra Wysockiego, cara Mikołaja I, – cele walki powstańców. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: sprzysiężenie podchorążych, noc listopadowa. **Uczeń potrafi:** – przedstawić okoliczności wybuchu powstania listopadowego.	**Uczeń zna:** – daty: 1831, 1832. **Uczeń rozumie:** – pojęcie: Statut organiczny, – przyczyny niezadowolenia Polaków z sytuacji panującej w Królestwie Polskim. **Uczeń potrafi:** – omówić przebieg nocy listopadowej, – wskazać na mapie miejsca głównych bitew powstania.	**Uczeń zna:** – postacie: Józefa Chłopickiego, Jana Skrzyneckiego. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: dyktator, Cytadela. **Uczeń potrafi:** – omówić najważniejsze wydarzenia powstania listopadowego.	**Uczeń rozumie:** – wpływ postawy części przywódców powstania na przebieg i rezultat walk. **Uczeń potrafi:** – scharakteryzować stosunek różnych grup społeczeństwa polskiego do powstania.	**Uczeń potrafi:** – przedstawić skutki klęski powstania listopadowego w wymiarze politycznym, gospodarczym i społecznym.

6. Wielka Emigracja	**Uczeń zna:** – postacie: Adama Czartoryskiego, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Zygmunta Krasińskiego, Fryderyka Chopina. **Uczeń rozumie:** – pojęcie: Wielka Emigracja, – przyczyny popularności idei mesjanizmu w społeczeństwie polskim. **Uczeń potrafi:** – wskazać na mapie miejsca głównych skupisk polskich emigrantów politycznych po powstaniu listopadowym.	**Uczeń rozumie:** – pojęcia: wieszcz narodowy, epopeja narodowa, polski mesjanizm, – rolę Wielkiej Emigracji jako przywódców politycznych narodu polskiego po klęsce powstania listopadowego. **Uczeń potrafi:** – przedstawić sytuację uczestników powstania listopadowego po zakończeniu walk z Rosją, – wyjaśnić przyczyny sporów między stronnictwami politycznymi Wielkiej Emigracji.	**Uczeń zna:** – założenia programowe najważniejszych stronnictw Wielkiej Emigracji. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: amnestia, emisariusz, – związki między sytuacją ziem polskich pod zaborami a tematyką literatury polskiej w I połowie XIX w. **Uczeń potrafi:** – opisać okoliczności narodzin Wielkiej Emigracji, – przedstawić dokonania polskich wieszczów narodowych, – przedstawić życie i działalność Fryderyka Chopina.	**Uczeń zna:** – postacie: Wiktora Heltmana, Szymona Konarskiego, ks. Piotra Ściegiennego. **Uczeń rozumie:** – przyczyny klęski organizacji spiskowych działających na ziemiach polskich po powstaniu listopadowym. **Uczeń potrafi:** – omówić działalność organizacji spiskowych na ziemiach polskich po klęsce powstania listopadowego.	**Uczeń potrafi:** – dostrzec związki między działalnością Wielkiej Emigracji a ruchem spiskowym w kraju, – ocenić działalność przedstawicieli Wielkiej Emigracji.

7. Powstanie krakowskie i Wiosna Ludów	**Uczeń zna:** – datę: II 1846, – postać: Jakuba Szeli. **Uczeń rozumie:** – pojęcie: rabacja, – przyczyny i charakter wystąpień chłopskich w Galicji w 1846 r.	**Uczeń rozumie:** – cele polityki zaborcy rosyjskiego, pruskiego i austriackiego wobec społeczeństwa polskiego po upadku powstania listopadowego. **Uczeń potrafi:** – wymienić najważniejsze wydarzenia związane z przebiegiem Wiosny Ludów na ziemiach polskich.	**Uczeń potrafi:** – omówić sytuację w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych po upadku powstania listopadowego, – opisać przebieg rabacji galicyjskiej.	**Uczeń potrafi:** – omówić sytuację w zaborze pruskim po upadku powstania listopadowego, – przedstawić okoliczności wybuchu powstania krakowskiego, – przedstawić skutki powstania krakowskiego.	**Uczeń rozumie:** – przyczyny słabości wystąpień na ziemiach polskich w okresie Wiosny Ludów.
8. Powstanie styczniowe	**Uczeń zna:** – daty: 22/23 I 1863, 1863–1864, III 1864, – postać: Romualda Traugutta. **Uczeń rozumie:** – pojęcie: branka. **Uczeń potrafi:** – przedstawić okoliczności wybuchu powstania styczniowego, – wskazać na mapie miejsca głównych manifestacji patriotycznych w Królestwie oraz zasięg powstania styczniowego.	**Uczeń zna:** – postać: cara Aleksandra II, – cele polityczne stronnictw „białych” i „czerwonych”. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: Rząd Narodowy, tajne państwo, uwłaszczenie, – z czego wynikał bierny stosunek chłopów do powstania. **Uczeń potrafi:** – wymienić bezpośrednie skutki klęski powstania styczniowego.	**Uczeń zna:** – daty: 1861–1862, – postać: Aleksandra Wielopolskiego. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: rewolucja moralna, dekret o uwłaszczeniu, – złożoność przyczyn wybuchu powstania styczniowego. **Uczeń potrafi:** – omówić sytuację w Królestwie Polskim przed wybuchem powstania styczniowego, – wyjaśnić, w jaki sposób funkcjonowało tajne państwo.	**Uczeń zna:** – daty: 1853–1856. **Uczeń potrafi:** – opisać przebieg powstania z uwzględnieniem specyfiki działań zbrojnych, – przedstawić problem chłopski w czasie powstania i sposoby jego rozwiązania.	**Uczeń potrafi:** – wskazać różnice między reformami uwłaszczeniowymi przeprowadzonymi w zaborach pruskim, austriackim i rosyjskim.

9. Zaborcy wobec ziem dawnej Rzeczpospolitej	**Uczeń zna:** – daty: 1864 – ok. 1890, – cele polityki zaborców w stosunku do społeczeństwa polskiego, – metody walki Polaków z rusyfikacją i germanizacją. **Uczeń rozumie:** – pojęcie: rusyfikacja.	**Uczeń zna:** – daty: 1901–1902, – postać: Michała Drzymały, – przedstawicieli polskiego pozytywizmu, – główne założenia programowe polskiego pozytywizmu. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: pozytywizm, praca organiczna, praca u podstaw, ruch spółdzielczy, trójlojalizm. **Uczeń potrafi:** – wskazać przejawy autonomii galicyjskiej.	**Uczeń zna:** – daty: 1871–1878, 1885, 1886, – postać: Ottona von Bismarcka. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: Kulturkampf, rugi pruskie, Komisja Kolonizacyjna. **Uczeń potrafi:** – omówić sytuację w Królestwie Polskim po klęsce powstania styczniowego, – scharakteryzować program polskiego pozytywizmu.	**Uczeń rozumie:** – zależność postaw społeczeństwa polskiego wobec zaborców od polityki prowadzonej przez dane państwo zaborcze. **Uczeń potrafi:** – opisać politykę władz zaborczych wobec społeczeństwa polskiego w zaborze rosyjskim i pruskim, – omówić reakcję Polaków na działania władz Rosji i Prus.	**Uczeń rozumie:** – wyjaśnić okoliczności przyznania autonomii Polakom w zaborze austriackim.
Europa i ziemie polskie po kongresie wiedeńskim (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					

10. Zjednoczenie Włoch i Niemiec	**Uczeń zna:** – daty: 1861, 1871, – postacie: Camilla Cavoura, Giuseppe Garibaldiego, Ottona von Bismarcka. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: zjednoczenie oddolne, zjednoczenie odgórne, – dlaczego Włosi dążyli do zjednoczenia. **Uczeń potrafi:** – wskazać na mapie zjednoczone Królestwo Włoch i obszar Cesarstwa Niemieckiego, – wymienić skutki zjednoczenia Włoch i Niemiec dla kontynentu europejskiego.	**Uczeń zna:** – daty: 1859, 1860, 1864, 1866, 1870, 1870–1871. **Uczeń rozumie:** – pojęcie: wyprawa tysiąca. **Uczeń potrafi:** – wskazać na mapie główne państwa istniejące na Półwyspie Apenińskim przed zjednoczeniem Włoch, – lokalizować na mapie najważniejsze miejsca i obszary związane z kolejnymi etapami jednoczenia Włoch i Niemiec.	**Uczeń zna:** – daty: 1862, 1867, – postacie: Napoleona III, Wilhelma I. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: „czerwone koszule”, Związek Północnoniemiecki. **Uczeń potrafi:** – przedstawić i omówić sytuację polityczną Włoch i Niemiec po kongresie wiedeńskim.	**Uczeń rozumie:** – rolę Camilla Cavoura i Giuseppe Garibaldiego w procesie jednoczenia Włoch i Ottona von Bismarcka w procesie jednoczenia Niemiec. **Uczeń potrafi:** – omówić cele i etapy jednoczenia Włoch i Niemiec.	**Uczeń potrafi:** – dostrzec podobieństwa i różnice w procesie jednoczenia Włoch i Niemiec.

11. Wojna secesyjna	**Uczeń zna:** – daty: 1861–1865, – postać: Abrahama Lincolna. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: rasizm, secesja, Unia, Konfederacja, wojna secesyjna, – przyczyny istnienia niewolnictwa w południowych stanach USA. **Uczeń potrafi:** – wymienić najważniejsze różnice między Północą a Południem Stanów Zjednoczonych, – wymienić przyczyny wojny secesyjnej.	**Uczeń zna:** – daty: 1860, 1861, – postać: Roberta Lee. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: federacja, abolicjonizm, – związek między wydaniem proklamacji znoszącej niewolnictwo a przebiegiem działań zbrojnych. **Uczeń potrafi:** – przedstawić okoliczności, w których doszło do secesji 11 stanów Południa, – wskazać na mapie najważniejsze miejsca związane z przebiegiem wojny secesyjnej.	**Uczeń zna:** – daty: 1863, 1865. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: jankes, taktyka spalonej ziemi. **Uczeń potrafi:** – omówić sytuację niewolników w USA, – omówić przebieg wojny secesyjnej, – porównać stosunek sił Unii i Konfederacji.	**Uczeń zna:** – postać: Williama Shermana. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: Ku Klux Klan, segregacja rasowa. **Uczeń potrafi:** – opisać skutki wojny secesyjnej, – omówić cele Ku Klux Klanu.	**Uczeń potrafi:** – przedstawić sytuację czarnoskórych mieszkańców USA po wojnie.

12. Kolonializm w XIX wieku	**Uczeń zna:** – ramy chronologiczne kolonializmu i imperializmu. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: kolonia, kolonializm, imperializm, rasizm. **Uczeń potrafi:** – wymienić główne mocarstwa kolonialne, – wymienić czynniki, które umożliwiły państwom europejskim podporządkowanie sobie w XIX w. większości świata, – wymienić skutki XIX-wiecznego imperializmu.	**Uczeń zna:** – metody wykorzystywane przez państwa kolonialne w celu podporządkowania sobie kolonizowanych terenów. **Uczeń rozumie:** – pojęcie: polityka „pośredniego panowania". **Uczeń potrafi:** – wskazać cechy charakterystyczne kolonializmu od XV do XVIII w., – wyjaśnić przyczyny i sytuować w przestrzeni kierunki oraz zasięg ekspansji kolonialnej państw europejskich w XIX w.	**Uczeń zna:** – postać: Cecila Rhodes'a. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: gubernator, *sati*. **Uczeń potrafi:** – opisać różne formy oporu wobec kolonizatorów i wyjaśnić przyczyny niepowodzeń tych działań, – przedstawić następstwa polityczne i kulturowe ekspansji kolonialnej, – wskazać na mapie tereny skolonizowane przez główne państwa europejskie.	**Uczeń zna:** – daty: 1881–1889. **Uczeń rozumie:** – pojęcie: powstanie Mahdiego. **Uczeń potrafi:** – przedstawić politykę imperialną Wielkiej Brytanii, – omówić i ocenić skutki polityki kolonialnej prowadzonej przez państwa europejskie.	**Uczeń zna:** – ramy chronologiczne wojen opiumowych, – przyczyny wojen opiumowych. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: opium, wojny opiumowe. **Uczeń potrafi:** – omówić przebieg wojen opiumowych.

13. Nowe idee w Europie	**Uczeń zna:** – postacie: Karola Marksa, Marii Skłodowskiej-Curie. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: socjalizm, komunizm, marksizm, walka klas, proletariat, rewolucja socjalistyczna, powszechne prawo wyborcze, kultura masowa. **Uczeń potrafi:** – wymienić główne założenia idei socjalizmu i komunizmu, – wyjaśnić, w jaki sposób kobiety w XIX w. walczyły o prawa wyborcze.	**Uczeń rozumie:** – pojęcia: nadprodukcja, kryzys gospodarczy, strajk, partia polityczna, feminizm, sufrażystki. **Uczeń potrafi:** – wskazać najważniejsze błędy w poglądach wyrażanych przez Karola Marksa, – wymienić cele, do których dążyli robotnicy, i stosowane przez nich metody walki.	**Uczeń rozumie:** – pojęcie: związek zawodowy, – wpływ przemian gospodarczych na kształtowanie się socjalizmu i komunizmu. **Uczeń potrafi:** – opisać funkcjonowanie gospodarek uprzemysłowionych krajów Europy, – przedstawić poglądy Karola Marksa, – przedstawić nowe zjawiska kulturowe, w tym narodziny kultury masowej i przemiany obyczajowe.	**Uczeń rozumie:** – pojęcia: koncern, monopol, socjaldemokracja, ateizm, partia robotnicza. **Uczeń potrafi:** – przedstawić sytuację robotników do lat 80. XIX w., – omówić zmiany w położeniu robotników w XIX w., – omówić sytuację kobiet w I połowie XIX w., – omówić metody i efekty walki kobiet o zrównanie w prawach z mężczyznami.	**Uczeń rozumie:** – dlaczego okres między latami 70. XIX w. a 1914 r. był nazywany piękną epoką. **Uczeń potrafi:** – dostrzec wpływ ideologii socjalistycznej na kształtowanie się świadomości społecznej i politycznej robotników, – scharakteryzować przyczyny i następstwa procesu demokratyzacji życia politycznego.

14. Pierwsze polskie partie polityczne	**Uczeń zna:** – postacie: Romana Dmowskiego, Józefa Piłsudskiego, – główne cele narodowej demokracji, – założenia programowe Polskiej Partii Socjalistycznej, Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy oraz Polskiego Stronnictwa Ludowego. **Uczeń potrafi:** – przedstawić główne nurty życia politycznego pod zaborami na przełomie XIX i XX w.	**Uczeń zna:** – postacie: Stanisława Wojciechowskiego, Wincentego Witosa, – okres narodzin ruchu narodowego na ziemiach polskich. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: świadomość narodowa, nacjonalizm, endecja, realizm polityczny. **Uczeń potrafi:** – wyjaśnić, w jaki sposób narodowcy realizowali ideę realizmu politycznego.	**Uczeń zna:** – daty: 1893, 1895, 1897, 1900, 1903. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: antysemityzm, egoizm narodowy. **Uczeń potrafi:** – opisać zmiany w sposobie rozumienia narodu w okresie rewolucji francuskiej i wojen napoleońskich, – scharakteryzować program polityczny Narodowej Demokracji.	**Uczeń zna:** – postacie: Róży Luksemburg, Feliksa Dzierżyńskiego. **Uczeń potrafi:** – scharakteryzować strukturę narodową ziem polskich w II połowie XIX w., – opisać formowanie się ruchu socjalistycznego i ludowego na ziemiach polskich, – opisać działalność Polskiego Stronnictwa Ludowego.	**Uczeń rozumie:** – wpływ idei nacjonalizmu i socjalizmu na kształtowanie się polskiego ruchu politycznego. **Uczeń potrafi:** – dostrzec różnice między programami różnych partii socjalistycznych.

15. Ostatnie lata pod zaborami	**Uczeń zna:** – daty: 22 I 1905, 1905–1907, – przyczyny rewolucji 1905 roku w Rosji i w Królestwie Polskim. **Uczeń rozumie:** – pojęcie: „krwawa niedziela”. **Uczeń potrafi:** – wymienić skutki rewolucji 1905 roku na ziemiach polskich.	**Uczeń zna:** – postulaty Polskiej Partii Socjalistycznej. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: orientacja proaustriacka, orientacja prorosyjska. **Uczeń potrafi:** – wymienić osiągnięcia Polaków w pierwszym okresie rewolucji, – wyjaśnić, na czym polegał spór orientacyjny w społeczeństwie polskim w pierwszych latach XX w., – wskazać słabe strony obu orientacji.	**Uczeń zna:** – daty: 1904–1905, – założenia programowe orientacji proaustriackiej i prorosyjskiej. **Uczeń rozumie:** – pojęcie: bojówka, – podłoże i charakter konfliktu między endecją a PPS. **Uczeń potrafi:** – wyjaśnić okoliczności i charakter konfliktu między przedstawicielami Narodowej Demokracji a Polskiej Partii Socjalistycznej.	**Uczeń potrafi:** – omówić przebieg rewolucji 1905 roku na ziemiach polskich, – wskazać okoliczności, które doprowadziły do porażki rewolucji 1905 roku, – wskazać mocne i słabe strony rewolucji 1905 roku na ziemiach polskich.	**Uczeń potrafi:** – przedstawić i ocenić dokonania Polaków w ostatnich latach zaborów.
Świat w drugiej połowie XIX wieku (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					

16. Od „zbrojnego pokoju” do I wojny światowej	**Uczeń zna:** – daty: 28 VI 1914, 28 VII 1914, – postać: arcyksięcia Franciszka Ferdynanda. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: trójprzymierze (państwa centralne), trójporozumienie (ententa). **Uczeń potrafi:** – wskazać na mapie państwa należące do wrogich bloków polityczno-militarnych i ich sojuszników.	**Uczeń zna:** – daty: 1882, 1907, 1914. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: wojna błyskawiczna, wojna manewrowa, wojna pozycyjna. **Uczeń potrafi:** – wymienić główne przyczyny narastania konfliktów między państwami europejskimi na przełomie XIX i XX w.,	**Uczeń rozumie:** – pojęcia: państwo militarystyczne, kocioł bałkański, wyścig zbrojeń, „zbrojny pokój”, plan Schlieffena, – znaczenie określenia: „wrzenie w bałkańskim kotle”, – przyczyny niepowodzenia planu Schlieffena. **Uczeń potrafi:** – wyjaśnić przyczyny i wskazać obszary rywalizacji między państwami europejskimi, – opisać sytuację panującą na Bałkanach, – przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wybuchu I wojny światowej, – scharakteryzować specyfikę działań wojennych.	**Uczeń rozumie:** – pojęcia: wywiad, ultimatum, propaganda, Prusy Wschodnie, – złożoność przyczyn, które doprowadziły do wybuchu I wojny światowej, – z czego wynikał entuzjazm ludności państw europejskich na wieść o wybuchu wojny. **Uczeń potrafi:** – opisać przygotowania państw europejskich do wybuchu wojny, – opisać postawy społeczeństw państw europejskich wobec wybuchu wojny, – opisać przebieg działań zbrojnych w 1914 r.	**Uczeń rozumie:** – w jaki sposób propaganda kształtowała opinię społeczeństw oraz wizerunek wroga. **Uczeń potrafi:** – dostrzec elementy propagandowe w sposobie przedstawiania przeciwnika podczas I wojny światowej, – dostrzec złożoność problemu związanego z odpowiedzialnością państw europejskich za wybuch I wojny światowej.

17. Dwie rewolucje w Rosji	**Uczeń zna:** – daty: 3 III 1917, 6/7 XI 1917, – postać: Włodzimierza Lenina. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: rewolucja lutowa, bolszewicy, rewolucja październikowa, Rosja Radziecka. **Uczeń potrafi:** – wymienić główne wydarzenia związane z przebiegiem działań zbrojnych na froncie wschodnim.	**Uczeń zna:** – daty: XI 1917 – III 1918, III 1918, – główne założenia programu politycznego Rządu Tymczasowego i bolszewików, – postanowienia dekretów o pokoju i o ziemi oraz pokoju brzeskiego. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: Rząd Tymczasowy, rady delegatów robotniczych i żołnierskich, dwuwładza, pokój brzeski. **Uczeń potrafi:** – wskazać na mapie linie frontu wschodniego w poszczególnych latach konfliktu.	**Uczeń zna:** – daty: 1914, 1915, 1916. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: Duma, ofensywa Brusiłowa, zamach stanu, aneksja. **Uczeń potrafi:** – wyjaśnić polityczne i społeczno-gospodarcze przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji, – opisać przebieg rewolucji lutowej i październikowej, – scharakteryzować okres dwuwładzy w Rosji, – opisać bezpośrednie następstwa rewolucji październikowej.	**Uczeń potrafi:** – opisać sytuację polityczną i gospodarczą Rosji na początku XX w., – opisać działalność Włodzimierza Lenina, – wyjaśnić powody wzrostu poparcia dla bolszewików w społeczeństwie rosyjskim, – omówić politykę wewnętrzną i zewnętrzną bolszewików po przejęciu władzy w Rosji.	**Uczeń rozumie:** – rolę propagandy jako środka umożliwiającego zdobycie władzy. **Uczeń potrafi:** – dostrzec wpływ jednostki na losy państw i społeczeństw na przykładzie działalności Włodzimierza Lenina.

18. Klęska państw centralnych	**Uczeń zna:** – daty: II 1917, IV 1917, 11 XI 1918, – okoliczności przystąpienia USA do wojny. **Uczeń rozumie:** – pojęcie: nieograniczona wojna podwodna. **Uczeń potrafi:** – wyjaśnić, co chcieli osiągnąć Niemcy, ogłaszając nieograniczoną wojnę podwodną.	**Uczeń zna:** – rodzaje broni zastosowane podczas walk na frontach I wojny światowej. **Uczeń rozumie:** – wpływ przystąpienia USA do wojny na przebieg konfliktu. **Uczeń potrafi:** – wskazać na mapie najważniejsze wydarzenia na froncie zachodnim, – wymienić państwa, które powstały na gruzach Austro-Węgier.	**Uczeń zna:** – daty: 1916, 1918, 1918–1919. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: alianci, dzika demobilizacja, pandemia. **Uczeń potrafi:** – opisać przebieg działań zbrojnych na froncie zachodnim w 1916 r., – opisać stosunek Amerykanów do toczącej się w Europie wojny, – omówić sytuację panującą na froncie zachodnim w 1918 r.	**Uczeń potrafi:** – dostrzec konsekwencje wojny wynikające z typu prowadzonych działań zbrojnych, – opisać okoliczności zakończenia I wojny światowej, – opisać proces rozpadu Austro-Węgier w ostatnim etapie wojny, – opisać kulturowe i cywilizacyjne skutki I wojny światowej.	**Uczeń potrafi:** – dostrzec wpływ nowych rodzajów broni na przebieg działań wojennych, – przedstawić polityczny, kulturowy i cywilizacyjny obraz Europy po zakończeniu konfliktu.

19. O wolną Polskę	**Uczeń zna:** – datę: 5 XI 1916, – postać: Józefa Hallera, – postanowienia aktu 5 listopada. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: Pierwsza Kompania Kadrowa, Legiony Polskie, akt 5 listopada, – znaczenie aktu 5 listopada dla umiędzynarodowienia sprawy polskiej.	**Uczeń zna:** – daty: VIII 1914, 6 VIII 1914, I 1918, VI 1918, – postać: Woodrowa Wilsona, – treść odezw wydanych przez dowództwa wojsk państw zaborczych, – treści dotyczące sprawy polskiej w orędziu Wilsona i deklaracji wersalskiej. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: kryzys przysięgowy, deklaracja wersalska. **Uczeń potrafi:** – przedstawić polski czyn zbrojny podczas I wojny światowej, – wyjaśnić przyczyny i przebieg kryzysu przysięgowego.	**Uczeń zna:** – daty: 1915, 1916, VI 1917, 1917. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: błękitna armia, Komitet Narodowy Polski, Rada Regencyjna, – znaczenie orędzia Wilsona i deklaracji wersalskiej dla sprawy polskiej. **Uczeń potrafi:** – wyjaśnić międzynarodowe uwarunkowania sprawy polskiej, – omówić sytuację Polaków pod koniec 1917 r.	**Uczeń rozumie:** – pojęcie: Legion Puławski. **Uczeń potrafi:** – scharakteryzować stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej na początku i w czasie I wojny światowej, – opisać zmiany stanowiska państw centralnych oraz Rosji i pozostałych państw ententy w stosunku do sprawy polskiej na przełomie 1916 i 1917 r.	**Uczeń potrafi:** – ocenić wysiłek zbrojny Polaków, – opisać działalność polityków Narodowej Demokracji we Francji.
I wojna światowa (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					

20. Europa i Ameryka po I wojnie światowej	**Uczeń zna:** – daty: I 1918, VI 1919, – postanowienia traktatu wersalskiego w sprawie Niemiec, – postanowienia układów w Rapallo i Locarno. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: „wielka trójka”, traktat wersalski, ład wersalski, wielki kryzys. **Uczeń potrafi:** – wyjaśnić, do czego dążyły zwycięskie mocarstwa po zakończeniu I wojny światowej, – wyjaśnić, czym był ład wersalski, – wskazać na mapie nowe państwa powstałe po I wojnie światowej, – wymienić najważniejsze przejawy i skutki wielkiego kryzysu.	**Uczeń zna:** – daty: 1920, 1922, 1925, 1929, – postać: Davida Lloyda George’a, – cele istnienia i główne słabości Ligi Narodów, – przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: obszar zdemilitaryzowany, Liga Narodów, izolacjonizm, zasada samostanowienia narodów, – skutki polityczne zawarcia układów w Rapallo i Locarno. **Uczeń potrafi:** – wymienić najważniejsze powody krytyki ładu wersalskiego, – wskazać na mapie państwa poddające krytyce ład wersalski, – wyjaśnić, jak zmieniało się międzynarodowe położenie Polski i Czechosłowacji po Locarno.	**Uczeń zna:** – datę: 1933. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: kontrybucja, krach, – dlaczego ład wersalski był poddawany krytyce. **Uczeń potrafi:** – opisać działalność Ligi Narodów, – wyjaśnić, jak zmieniał się stosunek Amerykanów do spraw europejskich, – omówić sytuację gospodarczą Europy i USA po zakończeniu I wojny światowej.	**Uczeń rozumie:** – dlaczego między zwycięskimi państwami istniała sprzeczność interesów. **Uczeń potrafi:** – przedstawić przyczyny i okoliczności, w jakich doszło do podpisania porozumienia między Niemcami a ZSRR, – przedstawić okoliczności podpisania układu w Locarno, – opisać okoliczności rozpoczęcia się wielkiego kryzysu.	**Uczeń potrafi:** – ocenić działalność Ligi Narodów.

21. Nazizm w Niemczech	**Uczeń zna:** – daty: 1919–1933, 1933–1945, – postać: Adolfa Hitlera, – główne założenia ideologii narodowego socjalizmu. **Uczeń rozumie:** – Republika Weimarska, narodowy socjalizm (nazizm), obóz koncentracyjny, Trzecia Rzesza, Führer. **Uczeń potrafi:** – dostrzec zagrożenia dla demokracji na przykładzie sposobu przejęcia władzy przez Hitlera w Niemczech.	**Uczeń zna:** – datę: 1918, – główne cechy państwa totalitarnego. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: NSDAP, państwo totalitarne (totalitaryzm), militaryzm, antysemityzm, – związek między sytuacją gospodarczą a radykalizacją społeczeństwa niemieckiego. **Uczeń potrafi:** – dostrzec przyczyny wzrostu popularności Hitlera w społeczeństwie niemieckim.	**Uczeń zna:** – daty: 1919, 1923, 1928, 1929, 1933, 1934, 1938. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: *Mein Kampf*, ustawy norymberskie, noc kryształowa. **Uczeń potrafi:** – opisać okoliczności powstania Republiki Weimarskiej, – omówić drogę Hitlera do władzy, – wskazać cechy niemieckiego państwa totalitarnego, – scharakteryzować politykę nazistów wobec Żydów.	**Uczeń rozumie:** – pojęcia: hiperinflacja, pucz, gestapo, SA, SS. **Uczeń potrafi:** – omówić sytuację Niemiec po I wojnie światowej, – scharakteryzować sytuację gospodarczą Republiki Weimarskiej, – przedstawić okoliczności i skutki puczu monachijskiego, – omówić założenia polityki Trzeciej Rzeszy i ich realizację.	**Uczeń potrafi:** – zinterpretować i ocenić ideologię narodowego socjalizmu (nazizmu).

22. Komunizm w ZSRR	**Uczeń zna:** – daty: 1917–1922, – postać: Józefa Stalina. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: Armia Czerwona, łagry, Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (ZSRR), kult jednostki, – cele polityki Stalina, – zbrodniczy charakter działalności Stalina. **Uczeń potrafi:** – wyjaśnić przyczyny sukcesu komunistów w wojnie domowej, – przedstawić skutki uprzemysłowienia i kolektywizacji rolnictwa, – wymienić różne przejawy uwielbienia dla Stalina.	**Uczeń zna:** – daty: 1918, 1921, 1929, 1932–1933, – główne założenia komunizmu wojennego i gospodarki centralnie planowanej, – założenia polityki NEP-u, – dane liczbowe związane ze zbrodniczą działalnością NKWD oraz z wielką czystką. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: komunizm wojenny, Nowa Polityka Ekonomiczna (NEP), centralne planowanie, uprzemysłowienie, kolektywizacja, wielki głód, NKWD, wielka czystka.	**Uczeń zna:** – daty: 1922, 1924. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: „czerwoni”, „biali”, czerwony terror, Czeka, kułacy, – wpływ totalitaryzmu sowieckiego na każdą dziedzinę życia obywateli. **Uczeń potrafi:** – opisać przebieg wojny domowej w Rosji, – przedstawić okoliczności powstania Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, – opisać funkcjonowanie systemu totalitarnego w ZSRR, – opisać cele i metody działania NKWD.	**Uczeń zna:** – stronnictwa walczące z komunistami podczas wojny domowej. **Uczeń potrafi:** – scharakteryzować etapy formowania się systemu socjalistycznego w Rosji, – opisać funkcjonowanie komunizmu wojennego w Rosji, – opisać przebieg procesów uprzemysłowienia i kolektywizacji rolnictwa w ZSRR.	**Uczeń potrafi:** – dostrzec wpływ totalitaryzmu na funkcjonowanie społeczeństwa oraz relacje między jego członkami, – ocenić system totalitarny w ZSRR.
Świat w dwudziestoleciu międzywojennym (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					

23. Odzyskanie niepodległości	**Uczeń zna:** – 10 XI 1918, 11 XI 1918, 10 II 1919, 20 II 1920, – postać: Ignacego Paderewskiego, – najważniejsze postanowienia Małej konstytucji. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: Sejm Ustawodawczy, Mała konstytucja. **Uczeń potrafi:** – wyjaśnić, co się wydarzyło 11 listopada 1918 r.	**Uczeń zna:** – datę: 1918, – postać: Jędrzeja Moraczewskiego. **Uczeń rozumie:** – pojęcie: Rada Regencyjna, – zagrożenia wynikające z istnienia rządu Jędrzeja Moraczewskiego. **Uczeń potrafi:** – opisać okoliczności, w jakich doszło do odrodzenia państwa polskiego, – wskazać na mapie miejsca powstania pierwszych ośrodków władzy państwowej.	**Uczeń zna:** – 6/7 XI 1918, 1919, – postać: Ignacego Daszyńskiego, – ugrupowania rywalizujące o władzę na ziemiach polskich. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: Polska Organizacja Wojskowa, lewica, prawica, Prezydent Ministrów, – wpływ Józefa Piłsudskiego na uspokojenie sytuacji na ziemiach polskich. **Uczeń potrafi:** – przedstawić okoliczności powołania rządu Ignacego Daszyńskiego.	**Uczeń rozumie:** – wpływ jednostki na losy państwa na przykładzie postaci Józefa Piłsudskiego. **Uczeń potrafi:** – omówić działalność rządu Jędrzeja Moraczewskiego, – dokonać charakterystyki ustroju państwa polskiego na podstawie Małej konstytucji.	**Uczeń potrafi:** – omówić sytuację międzynarodową i jej wpływ na wydarzenia na ziemiach polskich jesienią 1918 r., – opisać działalność ugrupowań rywalizujących o władzę na ziemiach polskich.

24. Walka o granice	**Uczeń zna:** – daty: 1 XI 1918, 26 XII 1918, VI 1919, VIII 1919, VIII 1920, III 1921, V 1921, – postać: Wojciecha Korfantego, – decyzje paryskiej konferencji pokojowej w sprawie granic Polski, – przyczyny powstań śląskich. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: Orlęta Lwowskie, powstanie wielkopolskie, powstania śląskie, – z czego wynikały niekorzystne decyzje konferencji pokojowej w sprawie granic Polski, – czym kierowali się mieszkańcy Śląska, walcząc o przynależność tego obszaru do Polski. **Uczeń potrafi:** – wskazać na mapie decyzje terytorialne konferencji pokojowej w sprawie granic Polski.	**Uczeń zna:** – główne założenia koncepcji federacyjnej i inkorporacyjnej granic państwa polskiego, – wyniki plebiscytu w sprawie przynależności terytorialnej Śląska. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: koncepcja federacyjna, koncepcja inkorporacyjna, wolne miasto, plebiscyt, – przyczyny korzystnego dla Niemców wyniku plebiscytu, – wpływ trzeciego powstania śląskiego na ostateczny kształt granicy polsko-niemieckiej na Śląsku. **Uczeń potrafi:** – dostrzec tragizm walk prowadzonych o Lwów, – wskazać na mapie obszar plebiscytowy na Śląsku, – przedstawić decyzje alianckiej komisji plebiscytowej w sprawie Śląska, – wskazać na mapie obszary Śląska przyznane Polsce.	**Uczeń zna:** – daty: I 1919, VII 1920, – wyniki plebiscytu na Warmii i Mazurach. **Uczeń rozumie:** – trudności wynikające z realizacji zasady samostanowienia narodów na obszarze Ukrainy, – przyczyny utraty przez Polskę Zaolzia oraz wyników plebiscytu na Warmii i Mazurach. **Uczeń potrafi:** – opisać przebieg walk na obszarze Galicji w listopadzie 1918 r., – omówić przyczyny i przebieg powstania wielkopolskiego, – opisać okoliczności, w jakich doszło do utraty przez Polskę Zaolzia.	**Uczeń potrafi:** – omówić stosunek państw zachodnich do granic polskich, – omówić przebieg powstań śląskich, – wyjaśnić, z czego wynikały negatywne relacje między Polską a Niemcami i Czechosłowacją.	**Uczeń potrafi:** – dostrzec konflikt interesów między oczekiwaniami Polaków dotyczącymi granic państwa polskiego a dążeniami narodów sąsiednich.

25. Wojna polsko- -radziecka	**Uczeń zna:** – daty: 13–16 VIII 1920, III 1921, – postanowienia pokoju ryskiego. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: Bitwa Warszawska, Cud nad Wisłą, pokój ryski, – znaczenie Bitwy Warszawskiej dla ocalenia państwowości polskiej. **Uczeń potrafi:** – wskazać na mapie ostateczne granice II Rzeczpospolitej, – wymienić państwa sąsiednie będące wrogami i przyjaciółmi Polski.	**Uczeń zna:** – daty: IX 1920, X 1920. **Uczeń rozumie:** – pojęcie: bunt generała Żeligowskiego. **Uczeń potrafi:** – przedstawić przebieg i skutki Bitwy Warszawskiej, – wyjaśnić przyczyny buntu gen. Żeligowskiego, – wskazać na mapie teren Wileńszczyzny.	**Uczeń zna:** – daty: II 1919, V 1919, V 1920, III 1923, – postacie: Symona Petlury, Lucjana Żeligowskiego. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: Rada Obrony Państwa, apel „Ojczyzna w niebezpieczeństwie!”. **Uczeń potrafi:** – opisać sytuację panującą na Ukrainie w 1919 r., – wyjaśnić przyczyny i okoliczności wybuchu wojny między Polską a Rosją Radziecką, – wskazać na mapie obszary walk w I połowie 1919 r.	**Uczeń rozumie:** – związek między zmianą relacji z Ukrainą a przebiegiem walk między Polakami a Armią Czerwoną, – na czym polegały plany polityczne komunistycznych władz radzieckich. **Uczeń potrafi:** – opisać przebieg wyprawy kijowskiej, – omówić przebieg radzieckiej ofensywy w 1920 r., – dostrzec zagrożenie dla państwowości polskiej wynikające z ofensywy Armii Czerwonej, – omówić okoliczności zakończenia wojny polsko-radzieckiej.	**Uczeń rozumie:** – jakie czynniki zadecydowały o sukcesie koncepcji inkorporacyjnej. **Uczeń potrafi:** – dostrzec zagrożenia dla państwa polskiego powstałe w trakcie formowania się jego granic.

26. Rzeczpospolita Polska	**Uczeń zna:** – daty: 17 III 1921, 16 XII 1922, – postacie: Gabriela Narutowicza, Stanisława Wojciechowskiego, – główne założenia ustrojowe państwa polskiego w myśl konstytucji marcowej. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: państwo wielonarodowe, Konstytucja marcowa, republika parlamentarna.	**Uczeń zna:** – datę: 9 XII 1922, – najważniejsze dane statystyczne dotyczące II Rzeczpospolitej, – prawa i wolności obywatelskie zagwarantowane w Konstytucji marcowej. **Uczeń potrafi:** – wyjaśnić, jaki wpływ na gospodarkę miały walki prowadzone na ziemiach polskich w latach 1914–1921, – wskazać mocne i słabe strony ustroju II Rzeczpospolitej w myśl postanowień Konstytucji marcowej.	**Uczeń zna:** – daty: 1919, XI 1922, 20 XII 1922. **Uczeń rozumie:** – pojęcie: traktat o ochronie mniejszości narodowych. **Uczeń potrafi:** – scharakteryzować strukturę narodowościową i społeczną II Rzeczpospolitej, – opisać okoliczności zamachu na prezydenta II Rzeczpospolitej.	**Uczeń potrafi:** – dostrzec różnice gospodarcze, kulturowe i społeczne utrudniające unifikację ziem polskich, – scharakteryzować główne postanowienia Konstytucji marcowej i omówić wprowadzony przez nią ustrój państwa, – opisać okoliczności wyboru pierwszego prezydenta Rzeczpospolitej.	**Uczeń potrafi:** – dostrzec zagrożenia dla integralności państwa wynikające z wielonarodowości społeczeństwa II Rzeczpospolitej.

27. Pierwsze lata niepodległej Polski	**Uczeń zna:** – postać: Władysława Grabskiego. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: Wojsko Polskie, szkoła powszechna. **Uczeń potrafi:** – wymienić pierwsze problemy Wojska Polskiego.	**Uczeń zna:** – daty: 1918, 1923, – polskie formacje wojskowe walczące podczas I wojny światowej. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: hiperinflacja, reformy Grabskiego, reforma walutowa, złoty polski, Bank Polski, reforma rolna. **Uczeń potrafi:** – przedstawić podstawowe założenia reform Władysława Grabskiego.	**Uczeń zna:** – daty: 1919, 1932, – strukturę systemu edukacji po reformie Jędrzejewiczowskiej. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: reforma Jędrzejewiczowska, emisja, parcelacja. **Uczeń potrafi:** – omówić okoliczności utworzenia Wojska Polskiego, – omówić funkcjonowanie systemu edukacji w pierwszych latach istnienia Rzeczpospolitej i po 1932 r.	**Uczeń zna:** – postać: Franciszka Ksawerego Fiericha. **Uczeń potrafi:** – opisać sytuację prawną państwa polskiego w pierwszych latach niepodległości, – przedstawić dokonania komisji zajmującej się ujednoliceniem prawa.	**Uczeń potrafi:** – ocenić podstawowe założenia reform Władysława Grabskiego, – ocenić skutki reform przeprowadzonych przez Władysława Grabskiego.
II Rzeczpospolita – formowanie państwa (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					

28. Pod rządami sanacji	**Uczeń zna:** – daty: 12–14 V 1926, 1926–1939, 1935, – postać: Ignacego Mościckiego, – przyczyny niezadowolenia ludności z sytuacji panującej w państwie polskim, – główne założenia ustrojowe Rzeczpospolitej w myśl Konstytucji kwietniowej. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: sejmokracja, zamach majowy, autorytaryzm, sanacja, Konstytucja kwietniowa.	**Uczeń zna:** – postać: Józefa Becka, – obozy polityczne walczące o władzę po śmierci Józefa Piłsudskiego. **Uczeń rozumie:** – pojęcie: Pierwszy Marszałek Polski. **Uczeń potrafi:** – omówić przyczyny, przebieg i skutki zamachu majowego, – wymienić grupy popierające zamach majowy i sprzeciwiające się mu.	**Uczeń zna:** – daty: VIII 1926, 1928, 1929, 1930, – postać: Edwarda Rydza-Śmigłego, – okoliczności, które poprzedziły zamach majowy w Polsce. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: nowela sierpniowa, BBWR, proces brzeski, – argumenty, które skłoniły Piłsudskiego do przeprowadzenia zamachu majowego. **Uczeń potrafi:** – opisać sytuację panującą w państwie polskim do 1925 r., – opisać stosunek rządów sanacji do opozycji, – opisać ustrój Rzeczpospolitej na podstawie Konstytucji kwietniowej.	**Uczeń zna:** – bilans ofiar starć podczas walk między stroną rządową a oddziałami wiernymi Piłsudskiemu. **Uczeń rozumie:** – przyczyny uchwalenia noweli sierpniowej oraz utworzenia Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem (BBWR). **Uczeń potrafi:** – scharakteryzować ustrój autorytarny, – porównać autorytarny sposób rządzenia z demokratycznym i totalitarnym, – opisać rządy sanacji, – opisać sytuację w obozie sanacji po śmierci Józefa Piłsudskiego.	**Uczeń potrafi:** – ocenić system autorytarny w Polsce, – ocenić postać Marszałka Józefa Piłsudskiego i jego dokonania.

29. Polityka zagraniczna II Rzeczpospolitej	**Uczeń zna:** – sąsiadów II Rzeczpospolitej, – postanowienia układów w Rapallo i Locarno, – postanowienia paktu o nieagresji z ZSRR. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: układ w Rapallo, układ w Locarno, pakt o nieagresji z ZSRR, deklaracja o nieagresji, polityka równowagi. **Uczeń potrafi:** – wskazać na mapie II Rzeczpospolitą i jej sąsiadów.	**Uczeń zna:** – daty: 1921, 1922, 1925, 1932, 1934. **Uczeń rozumie:** – pojęcie: wojna celna, – z czego wynikało niekorzystne położenie geopolityczne państwa polskiego w okresie międzywojennym. **Uczeń potrafi:** – wyjaśnić przyczyny wybuchu wojny celnej z Niemcami, – wyjaśnić, w jakim celu obóz sanacji prowadził politykę równowagi.	**Uczeń zna:** – daty: III 1938, 2 X 1938. **Uczeń rozumie:** – jaki wpływ na międzynarodową pozycję Polski miały układy w Rapallo i Locarno, – z czego wynikała pozorna poprawa położenia międzynarodowego Polski po dojściu Hitlera do władzy w Niemczech. **Uczeń potrafi:** – przedstawić okoliczności podpisania układów w Rapallo i Locarno, – opisać przebieg i wymienić skutki wojny celnej z Niemcami.	**Uczeń rozumie:** – z czego wynikała niechęć Piłsudskiego do zbiorowych układów bezpieczeństwa. **Uczeń potrafi:** – omówić stosunki dyplomatyczne Polski z sąsiadami oraz z Francją, – opisać politykę zagraniczną obozu sanacji, – podać przykłady łamania postanowień traktatu wersalskiego przez Niemcy i wyjaśnić ich wpływ na polską politykę.	**Uczeń potrafi:** – dostrzec związek między agresywną polityką Hitlera a realizacją celów dyplomacji polskiej, – ocenić politykę prowadzoną przez II Rzeczpospolitą w 1938 r.

30. Problemy gospodarcze i narodowościowe	**Uczeń zna:** – postać: Eugeniusza Kwiatkowskiego, – główne mniejszości narodowe zamieszkujące II Rzeczpospolitą oraz ich liczebność. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: magistrala węglowa, Centralny Okręg Przemysłowy (COP). **Uczeń potrafi:** – wskazać na mapie Gdynię i położenie Centralnego Okręgu Przemysłowego.	**Uczeń zna:** – datę: 1922. **Uczeń rozumie:** – przyczyny trudności gospodarczych państwa polskiego. **Uczeń potrafi:** – wyjaśnić przyczyny podjęcia decyzji o budowie portu w Gdyni.	**Uczeń zna:** – daty: 1926, 1926–1933, 1926–1929, 1929–1935, 1936. **Uczeń rozumie:** – pojęcie: Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów (OUN). **Uczeń potrafi:** – opisać przebieg procesu powstawania miasta i portu, – omówić przebieg i skutki wielkiego kryzysu na ziemiach polskich, – przedstawić działalność mniejszości ukraińskiej i żydowskiej w Polsce.	**Uczeń zna:** – najważniejsze zakłady zlokalizowane w obrębie Centralnego Okręgu Przemysłowego. **Uczeń rozumie:** – dlaczego przebieg wielkiego kryzysu był na ziemiach polskich dotkliwszy niż w innych krajach. **Uczeń potrafi:** – opisać sytuację gospodarczą Polski w latach 1926–1929, – wyjaśnić, jaki wpływ na gospodarkę polską miała budowa COP-u.	**Uczeń potrafi:** – dostrzec wpływ istnienia portu w Gdyni i magistrali węglowej na sytuację gospodarczą państwa polskiego, – omówić i ocenić politykę narodowościową władz II Rzeczpospolitej z punktu widzenia mniejszości ukraińskiej i żydowskiej.

31. Nauka i kultura II Rzeczpospolitej	**Uczeń potrafi:** – dostrzec wpływ radia na życie mieszkańców Polski międzywojennej, – przedstawić stosunek mieszkańców II Rzeczpospolitej do sportu.	**Uczeń potrafi:** – opisać rozwój kina w Polsce w okresie międzywojennym.	**Uczeń zna:** – daty: 1895, 1921, 1924, 1926, 1928, 1932, 1938, – postacie: Józefa Kostrzewskiego, Eugeniusza Romera, braci Lumière. **Uczeń rozumie:** – pojęcie: szkoła lwowsko-warszawska. **Uczeń potrafi:** – przedstawić dokonania wybitnych polskich naukowców.	**Uczeń zna:** – przedstawicieli polskiej literatury, sztuki, polskich aktorów i sportowców okresu międzywojennego. **Uczeń rozumie:** – pojęcie: Instytut Radowy. **Uczeń potrafi:** – omówić działalność szkoły lwowsko-warszawskiej, – omówić dokonania polskich twórców sztuki okresu międzywojennego, – omówić dokonania polskich sportowców w okresie międzywojennym.	**Uczeń potrafi:** – omówić osiągnięcia polskiej literatury okresu międzywojennego.
II Rzeczpospolita – sukcesy i niepowodzenia (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					

32. Japońska ekspansja	**Uczeń rozumie:** – pojęcie: okres Meiji. **Uczeń potrafi:** – wskazać na mapie terytoria opanowane przez Japonię i od niej uzależnione.	**Uczeń zna:** – cel polityki zagranicznej Japonii na przełomie XIX i XX w. **Uczeń potrafi:** – wskazać korzyści odniesione przez Japonię w wyniku wojen, w których uczestniczyło to państwo, – wymienić przyczyny ekspansji Japonii w latach 30. XX w.	**Uczeń zna:** – daty: 1894–1895, 1904–1905, 1911, 1924, 1931, 1932, 1933, 1937. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: izolacja, traktaty nierównoprawne, samuraj, militaryzm, – związek między zawarciem traktatów nierównoprawnych a początkiem reform w Japonii. **Uczeń potrafi:** – omówić reformy przeprowadzone przez władze Japonii w okresie Meiji, – omówić politykę zagraniczną Japonii na przełomie XIX i XX w.	**Uczeń zna:** – postać: Czang Kaj-szeka. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: Republika Chińska, Mandżukuo, masakra nankińska. **Uczeń potrafi:** – opisać sytuację Japonii do połowy XIX w., – omówić sytuację panującą w Chinach w XIX w., – dostrzec podobieństwa i różnice w położeniu Chin i Japonii w XIX w., – wyjaśnić, jaki wpływ na sytuację Chin miał sprzeciw władz wobec reform państwa, – omówić japońską agresję w Chinach w latach 30. XX w.	**Uczeń potrafi:** – przedstawić okoliczności wybuchu rewolucji w 1911 r., – omówić sytuację panującą w Chinach po 1911 r., – ocenić politykę Japonii prowadzoną w latach 30. XX w.

33. Włochy i Hiszpania	**Uczeń zna:** – daty: 1922, 1936–1939, – postacie: Benito Mussoliniego, generała Francisca Franco. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: faszyzm, marsz na Rzym, *duce*, ustrój totalitarny (totalitaryzm), wojna domowa, – zagrożenia, jakie niósł ze sobą faszyzm. **Uczeń potrafi:** – wskazać na mapie kolonie włoskie oraz zasięg Włoskiej Afryki Wschodniej.	**Uczeń rozumie:** – co oznacza stwierdzenie „okaleczone zwycięstwo”, – przyczyny sukcesu Mussoliniego. **Uczeń potrafi:** – wyjaśnić, z czego wynikało poparcie dla faszyzmu w Europie.	**Uczeń zna:** – daty: 1896, 1919, 1935–1936, 1937, – grupy wchodzące w\skład zwalczających się obozów w czasie wojny domowej w Hiszpanii. **Uczeń rozumie:** – pojęcie: konkordat. **Uczeń potrafi:** – omówić sytuację panującą we Włoszech po I wojnie światowej, – przedstawić okoliczności przejęcia władzy we Włoszech przez faszystów, – omówić przyczyny wybuchu, przebieg i skutki wojny domowej w Hiszpanii, – przedstawić okoliczności wybuchu wojny w Hiszpanii.	**Uczeń rozumie:** – przyczyny włoskiej ekspansji w Afryce, – znaczenie wojny domowej w Hiszpanii jako wstępu do II wojny światowej. **Uczeń potrafi:** – opisać politykę Włoch przed wybuchem I wojny światowej i w jej trakcie, – scharakteryzować funkcjonowanie systemu totalitarnego na przykładzie Włoch, – omówić przebieg wojny włosko-etiopskiej, – opisać reakcję Europy na politykę zagraniczną Włoch.	**Uczeń potrafi:** – wskazać cele udziału w hiszpańskiej wojnie domowej wojsk Trzeciej Rzeszy i faszystowskich Włoch oraz cele udziału ZSRR, – opisać reakcję demokracji europejskich na wojnę domową w Hiszpanii.

34. Marsz ku wojnie	**Uczeń zna:** – daty: 1935–1939, 1937, III 1938, IX 1938, 23 VIII 1939, 25 VIII 1939, – postacie: Joachima von Ribbentropa, Wiaczesława Mołotowa, – państwa będące sojusznikami Trzeciej Rzeszy, – żądania Hitlera wobec Polski, – postanowienia paktu Ribbentrop–Mołotow. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: *Anschluss*, układ monachijski, pakt Ribbentrop–Mołotow. **Uczeń potrafi:** – przedstawić cele polityki Hitlera, – wymienić państwa uczestniczące w konferencji w Monachium, – wskazać na mapie terytoria opanowane przez Trzecią Rzeszę.	**Uczeń zna:** – decyzję układu monachijskiego. **Uczeń rozumie:** – przyczyny prowadzenia przez państwa zachodnie polityki ustępstw. **Uczeń potrafi:** – wskazać na mapie okręg sudecki, – przedstawić reakcję państw zachodnich na agresję Hitlera wobec Czechosłowacji.	**Uczeń zna:** – daty: 1935, 1936, X 1938, III 1939, IV 1939, – postać: Neville'a Chamberlaina. **Uczeń rozumie:** – pojęcia: remilitaryzacja Nadrenii, oś Berlin–Rzym––Tokio. **Uczeń potrafi:** – omówić kroki podejmowane przez władze Trzeciej Rzeszy w celu zniesienia „dyktatu" wersalskiego, – przedstawić okoliczności, w jakich doszło do *Anschlussu* Austrii, – omówić okoliczności rozpadu Czechosłowacji.	**Uczeń rozumie:** – pojęcia: pakt antykominternowski, Wehrmacht, – związek między podpisaniem paktu o nieagresji między Trzecią Rzeszą i ZSRR a wybuchem II wojny światowej. **Uczeń potrafi:** – wymienić etapy formowania się państw osi, – wyjaśnić okoliczności konfliktu między Trzecią Rzeszą a Czechosłowacją o okręg sudecki, – omówić relacje między Polską a Niemcami w pierwszych miesiącach 1939 r.	**Uczeń potrafi:** – ocenić stanowisko rządu polskiego wobec żądań Hitlera.
Ku wojnie (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					